

Nuorten neuvonantajien tapaaminen

Teema: Opiskelu ja oppiminen

Paikka: Gaudia-lukio, Lahti

Aika: Keskiviikko 21.2.2024

Paikalla: 12 opiskelijaa, juristi Merike Helander, erikoistutkija Terhi Tuukkanen


Lapsiasiavaltuutettu tapasi Lahden lukio Gaudiassa opiskelevia nuoria helmikuussa 2024. Tapaamisessa kuultiin opiskelijoiden ajatuksia opiskelusta ja oppimisesta. Tapaamisessa keskusteltiin opiskelijoiden kanssa neljästä teemasta: opiskelusta, oppimisesta, oikeusturvasta ja terveisistä päättäjille.

Opiskelijat olivat pääosin tyytyväisiä opiskeluun Gaudiassa. He kertoivat pystyvänsä vaikuttamaan omaan opiskeluun ja sen rytmiin, ja Gaudiassa on iso kurssivalikoima. Itsenäistymisen pakko ja vastuu omasta opiskelusta koetaan opettavaiseksi. Vaikka Gaudia on iso lukio, opiskelijat kokevat siellä yhteenkuuluvuutta. Isossa lukiossa on helppo tutustua toisiin ihmisiin ja samanhenkisiä ihmisiä löytyy aina. Lisäksi Gaudiassa järjestetään paljon mukavia tapahtumia opiskelijoille. Lukiossa koettiin olevan myös hyviä opettajia. Hyvää opettajaa ja aikuista kuvailtiin sosiaalisesti lahjakkaaksi, asialliseksi, joustavaksi ja inhimilliseksi tyyppiksi, joka ymmärtää opiskelijoita.

Isossa lukiossa nähtiin myös joitakin huonoja puolia. Toisinaan ongelmana on kursseille pääseminen. Suosituille kursseille on vaikeaa päästä, sillä ne täyttyvät heti ilmoittautumisajan alkaessa: eräs opiskelija kuvasi tilannetta ”nälkäpeliksi”. Oppiaineissa on useita opettajia ja ne saattavat vaihtua, minkä koettiin vaikeuttavan opiskelua. Jokaisella opettajalla on oma opetustyyli ja siihen mukautuminen ottaa aikaa, mikä koettiin rasitteena, mutta toisaalta myös hyvänä puolena, kun saa useita näkökulmia oppiaineeseen. Opiskelijat kokivat ongelmaksi myös Wilman kautta tulevan viestitulvan. Tärkeät asiat hukkuvat viesteihin ja turhia viestejä tulee paljon. Opiskelijat toivoivat Wilman korvautuvan paremmalla ohjelmalla ja lisäksi toivottiin useita viestintätapoja. Esimerkiksi Instagramin ja koulussa olevien näyttöjen koettiin olevan hyviä viestintäkanavia. Tylsinä puolina opiskelussa nähtiin myös tietyt oppiaineet, jotka eivät motivoi itseä, joidenkin opettajien opetustyyli, jonka ei koeta sopivan itselle sekä se, että lukiorakennus on iso ja kävelyä saattaa tulla päivän aikana paljon. Toisaalta siinäkin nähtiin hyvä puoli: maisema, ilmapiiri ja ihmiset vaihtuvat päivän aikana.

Opiskelijat kertoivat oppineensa lukiossa itselle sopivia opiskelustrategioita, armollisuutta itseään kohtaan sekä tulevaisuuteen suuntautumista. Paine miettiä omaa tulevaisuutta ja tehdä sitä koskevia ratkaisuja tuli vahvasti esille keskustelussa. Opiskelijat kokivat, että ”lukio asettaa kovan riman ja paineen tulevaisuutta varten”, sillä jo opiskelun alkuvaiheessa täytyy tehdä kurssivalintoja, jotka vaikuttavat jatko-opintoihin ja omaan tulevaisuuteen. Puhe lukiossa tehtävistä valinnoista on ristiriidassa käytäntöjen kanssa, sillä yhtäältä sanotaan, että vielä ei tarvitse tietää, mitä tulevaisuudessa haluaa tehdä, mutta toisaalta ratkaisevia valintoja täytyy kuitenkin tehdä. Paineita lisää korkeakoulujen todistusvalinnan painottaminen, jota toisaalta pidettiin hyvänä kannustimena sille, että nuorilla on motivaatiota opiskella lukiossa. Esimerkkinä liiallisesta tulevaisuuden miettimisestä opiskelijat kertoivat, että vanhojen tansseihin pyydetään pareja jo vuotta ennen, sillä tuntemattomien kanssa ei haluta tanssia.

Opiskelijat tunnustivat, että lukiossa on monenlaisia opiskelijoita ja kaikilla ei ole motivaatiota opiskelua kohtaan. Tämä nähtiin ongelmana, sillä motivoitumattomien opiskelijoiden asenne näkyy arjessa ja vaikuttaa toisten opiskelijoiden mielialaan. Opiskelijoiden toiveena olikin, että ”lukioon ja amikseen menisi ne ihmiset, joita ne oikeasti kiinnostaa”. He kritisoivat oppivelvollisuus uudistusta, joka opiskelijoiden mukaan heikensi lukioiden tasoa. Tämä on jo näkynyt lukiossa siten, että opettajat joutuvat ohjaamaan opiskelijoita entistä enemmän istumapaikkojen valinnasta lähtien. Sanalla ”velvollisuus” on opiskelijoiden mukaan huono kaiku ja kun lukiossa on pakko olla, ei opiskelusta haluta itse ottaa vastuuta. Eräs opiskelija tiivistä asian näin: ”Tuntuu, että lukio on menossa koko ajan yläkoulumaisemmaksi”. Opiskelijat arvelivat muutoksen yhdeksi syyksi myös korona-aikaa. Kun yläkoulussa ei saatu tarvittavia taitoja ja tultiin lukioon, siellä ei osattukaan asioita, joita heidän oletettiin osaavan. Toisaalta opiskelijat kokivat, ettei opettajan kontrolli paranna tilannetta lukiossa, vaan opiskelijoiden pitäisi itse ottaa enemmän vastuuta opiskelustaan.



Lukiolaiset kertoivat, että heidän oppimistaan tukevat tavoitteiden asettaminen, aikatauluttaminen, työrauha sekä ympärillä olevat ihmiset. Kavereiden tuki nähtiin tärkeänä ja sitä kuvattiin ”matalan kynnyksen tukipetukseksi”. Toisaalta hyvinkin kaverin koettiin voivan heikentää oppimista, jos ”juttu lentää liian hyvin”. Opiskelijat kokivat kavereiden saamisen olevan Gaudiassa helppoa, ja sitä ovat tukeneet tuutoritoiminta ja ryhmäytymistoiminta opiskelun alussa. Kaikille kavereiden saaminen isossa lukiossa ei kuitenkaan ole helppoa ja opiskelijat tunnustivat, että ”on joitain, jotka syrjäytyy helposti ja



joilla ei oo yhtään ystävää”. Opiskelijat kertoivat, että Gaudiassa on saatavilla apua ja tukea, jos sitä tarvitsee. Toisaalta he totesivat, että jonot opiskeluterveydenhuoltoon ovat pitkät ja että tuntuu vaivalloiselta selvittää, mistä apua saa. Ongelmaksi koettiin myös, että terveydenhoitaja ei ole lukiorakennuksessa, joten äkillisissä sairaustapauksissa on lähdettävä sairaalaan, kotiin tai apteekkiin.

Opiskeluun liittyviä ongelmatilanteita opiskelijat olivat ratkoneet antamalla palautetta opettajalle. Gaudiassa opettajat myös kysyvät säännöllisesti palautetta opiskelijoilta. Opiskelijat kokivat palautteen kysymisen hyvänä asiana, mutta he toivoivat, että palautetta voisi antaa anonyymisti, jotta palautteen sisällöllä ei olisi vaikutusta arvosanoihin. Lisäksi palautteella pitäisi olla vaikutusta ja siitä pitäisi tiedottaa kunnolla myös opiskelijoita. Opiskelijat olivat pyrkineet vaikuttamaan myös parkkipaikkojen maksullisuuteen opiskelijakunnan kautta ja alennusta niihin olikin saatu. Edelleen opiskelijat kokivat kuitenkin epäreiluna sen, että he joutuvat maksamaan pysäköinnistä, kun toisessa Lahden lukiossa pysäköinti on ilmaista.

